

ΤΟ ΘΕΜΑ 1

Θύελλα προκαλεί το σχέδιο για την ενίσχυση της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών. Σε χθεσινές δηλώσεις του, ο διοικητής της ΤτΕ κ. Γιώργος Προβόπουλος, σε τηλεοπτικά μέσα αλλά και σε ηλεκτρονικές ιστοσελίδες, εξέφρασε την πεποίθησή του ότι η πλειονότητα των ελληνικών τραπεζών θα ενταχθεί στο σχέδιο στήριξης των 28 δισ. ευρώ

Γ. ΠΡΟΒΟΠΟΥΛΟΣ: ΔΕΝ ΘΑ ΜΕΙΩΘΟΥΝ ΤΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ - ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΘΑ ΧΡΕΙΑΣΤΟΥΝ 18 ΔΙΣ. ΤΟ 2009

Νέες αναταράξεις προκαλεί το πακέτο των 28 δισ. για τις τράπεζες

Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας, Γ. Προβόπουλος εξέφρασε επίσης την πεποίθησή του ότι η πλειονότητα των ελληνικών τραπεζών θα ενταχθεί στο σχέδιο στήριξης των 28 δισ. ευρώ, ενώ τόνισε ότι οι ελληνικές τράπεζες θα χρειασθούν κεφάλαια 16 - 18 δισ. ευρώ για να καλύψουν ομόλογα που έχουν εκδώσει και λήγουν μέσα στο 2009. Ένα μάλιστα αξιόλογο ποσοστό εξοφλήσεων αφορά εγχώριες πηγές, π.χ. αμοιβαία, επενδυτικές και ταμεία. Νωρίτερα, σε συνέντευξή του σε τηλεοπτικό σταθμό και αναφερόμενος στο ίδιο θέμα, είχε, μεταξύ άλλων, πει ότι 10 δισ. ευρώ από τα παραπάνω αφορούν τις τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες.

» **Το κόστος άντλησης** κεφαλαίων για τις τράπεζες είναι υψηλό και μοιραία μετακυλιέται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό στους δανειολήπτες, δήλωσε ο Γ. Προβόπουλος

Με δεδομένο το πάγωμα των κεφαλαιαγορών, εάν δεν υπήρχε κυβερνητικό σχέδιο προς τις τράπεζες ίσως να υπήρχε μία δυσκολία στην αναχρηματοδότηση τέτοιων ποσών ομολογεί ο κ. Προβόπουλος. Το γεγονός, όμως, ότι το κράτος θα παράσχει μεγαλύτερου ύψους εγγυήσεις και τίτλους προς τις ελληνικές τράπεζες, 23 δισ. ευρώ με βάση το κυβερνητικό σχέδιο, σημαίνει ότι η συνολική αυτή χρηματοδότηση θα επαρκεί για αποπληρωμή υποχρεώσεων, αλλά και για την χρηματοδότηση νέων πιστώσεων, ώστε η πιστωτική επέκταση στην ελληνική οικονομία το 2009 να είναι της τάξης του 10%.

ΕΠΙΤΟΚΙΑ » Ομολόγησε, παράλληλα, ότι το σημερινό κόστος άντλησης κεφαλαίων για τις τράπεζες παραμένει υψηλό, καθώς το 90% προέρχεται από καταθέσεις και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό από προθεσμιακές καταθέσεις, όπου τα επιτόκια συνεχώς αυξάνονται, αφήνοντας να εννοηθεί ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν υψηλά. Εξέφρασε, ωστόσο, αισιοδοξία ότι τα προγράμματα των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων και η σταδιακή ενεργοποίηση της διατραπεζικής αγορά και των κεφαλαιαγορών θα διαμορφώσουν στην πράξη συνθήκες χαμηλότερου κόστους στην άντληση τραπεζικών κεφαλαίων. Το όφελος αυτό θα μεταφερθεί στους δανειολήπτες εκτιμά ο διοικητής.

Ειδικά για τα επιτόκια, ο κ. Προβόπουλος τόνισε ότι το κόστος άντλησης κεφαλαίων για τις τράπεζες είναι υψηλό και μοιραία μετακυλιέται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό στους δανειολήπτες, ενώ όταν γίνεται

ΤΙΜΕΣ-ΣΤΟΧΟΙ ΣΕ ΕΥΡΩ						
	UBS		ING		Merrill Lynch	
	Προηγούμενη	Νέα	Προηγούμενη	Νέα	Προηγούμενη	Νέα
Εθνική	37	24	40	12	33,3	19,2
Alpha Bank	17	10	30	13	14,2	10,6
Eurobank	17	10	26,5	8,7	11,4	8,3
Τράπεζα Πειραιώς	18	12	34	14,3	11,7	9,7
MPB	4,2	2,4				
ΑΤΕ	1,8	1,2				
Τ.Τ.			12	6		

χαμηλότερο αυτοί θα επωφελούνται.

Στο μεταξύ έντονος είναι ο προβληματισμός για την εικόνα των τραπεζικών μετοχών στο Χρηματιστήριο, ενώ οι εκθέσεις διεθνών οίκων διαδέχονται η μία την άλλη μειώνοντας τις τιμές-στόχους, μολονότι κάθε άλλο παρά απαξιώνουν το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Παρά το γεγονός ότι περί το τέλος της συνεδρίασης επεκρίθη ανάκαμψη των τιμών των μετοχών, συνεχίστηκαν οι πιέσεις σε

αρκετές τράπεζες των οποίων οι κεφαλαιοποιήσεις έχουν υποχωρήσει σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ » Οι συναλλαγές χθες στο Χ.Α. διαμορφώθηκαν στα 198 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το 31% αφορούσε μετοχές της Εθνικής Τράπεζας. Ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 3,39%. Πολλοί είναι οι παράγοντες της αγοράς που εμποσιμαίνουν

ότι η έκθεση του κλάδου στις οικονομίες της Ν.Α. Ευρώπης επιδρά έντονα στις τιμές των μετοχών και σύντομα αυτές θα χτυπήσουν τα χαμηλά του Οκτωβρίου, παρά το γεγονός ότι μία τεχνική ανάκαμψη ενδιάμεσα δεν θα πρέπει να αποκλείεται.

Εν τω μεταξύ, σε έκθεσή της, χθες, η UBS εμφανίζεται θετική για τις ελληνικές τράπεζες, εκτιμώντας ότι είναι σωστά τοποθετημένες «για να αντιμετωπίσουν την καταιγίδα». Επισημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών έχουν υπο-αποδώσει σημαντικά έναντι του ευρωπαϊκού κλάδου. Η πώση οφείλεται κυρίως στις απουσίες από την έκθεση των τραπεζών σε ευπαθείς οικονομίες της Ν.Α. Ευρώπης, σημειώνει ο οίκος και σε μικρά δάνεια προς τον ναυτιλιακό κλάδο. Τεχνικοί λόγοι, όμως, διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο, καθώς κινήσεις hedge funds είχαν μεγαλύτερες επιδράσεις σε αγορές όπως η ελληνική. Ο διεθνής οίκος ξεχωρίζει τις μετοχές της Εθνικής, της Πειραιώς και της Eurobank. Για τις οποίες δίνει σύσταση αγοράς, με μειωμένες, όμως, τις τιμές-στόχους σε 24 ευρώ από 37 ευρώ, σε 12 ευρώ από 18 ευρώ και σε 10 ευρώ από 17 ευρώ αντιστοίχως. Για την Alpha Bank θέτει σύσταση ουδετερότητας και τιμή-στόχο 17 ευρώ από 10 ευρώ.

Μειώνεται στα τρία χρόνια η εποπτεία του Δημοσίου στις τράπεζες

» Αλλαγές στο σχέδιο νόμου για την τόνωση της ρευστότητας

Στα τρία χρόνια από τα πέντε, που προβλεπόταν αρχικά, μειώνεται η μέγιστη διάρκεια ισχύος του σχεδίου για την τόνωση της ρευστότητας της οικονομίας, κάτι που άλλωστε ζητούσε η Κομισιόν, ενώ μπαίνει μία ακόμη ασφαλιστική δικλίδα για την εφαρμογή του σκέλους των προνομιούχων μετοχών, με επιπλέον αρμοδιότητες που αποκτά ο υπουργός Οικονομίας. Αργά χθες το βράδυ, που ξεκίνησε η συζήτηση στην Βουλή, το υπουργείο Οικονομίας προχώρησε σε νέες αλλαγές στο Νομοσχέδιο για την ενίσχυση της ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας - τραπεζών, ενώ κάποιον δεν απέκλειαν το ενδεχόμενο μέχρι την ψήφισή του, αύριο Πέμπτη πιθανότητα, να υπάρξουν και άλλες οριακές αλλαγές.

Οι χθεσινές αλλαγές είναι οι εξής:

- » Από πέντε έτη που ήταν η διάρκεια για τα σκέλη των εγγυήσεων των 15 δισ. ευρώ και της έκδοσης των ειδικών ομολόγων ύψους 8 δισ. ευρώ, μειώνεται στα τρία.
- » Ο υπουργός Οικονομίας μπορεί με απόφασή του να βάζει βέτο σε θέμα αμοιβών και διανομής μερισμάτων, για τις τράπεζες εκείνες που κάνουν χρήση της κεφαλαιακής τους ενίσχυσης μέσω της έκδοσης προνομιούχων μετοχών, συνολικού ύψους έως και πέντε δισ. ευρώ. Η πρώτη αλλαγή ουσιαστικά ικανοποιεί την Κομισιόν που το ζητούσε, θέτοντας ζήτημα ανταγωνισμού. Η Κομισιόν είχε υποστηρίξει πως αν κριθεί αναγκαίο ο σχετικός νόμος μπορεί να παραταθεί. Για την άλλη αλλαγή, παράγοντες της αγοράς τονίζουν πως αυτή γίνεται ώστε να μπει ασφαλιστική δικλίδα για την εφαρμογή του σχετικού νόμου. Έτσι εκτός από τον εκπρόσωπο του Δημοσίου που θα έχει το δικαίωμα βέτο, ανάλογο δικαίωμα

αποκτά και ο εκάστοτε υπουργός Οικονομίας. Όπως τόνισε ο υπουργός Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφης «οι αλλαγές είναι εξαιρετικά περιορισμένες και αυτό προκειμένου το νομοσχέδιο να είναι συμβατό με την κοινοτική νομοθεσία και της επιταγής της Κομισιόν και παράλληλα ρυθμίζονται και θέματα υγιούς ανταγωνισμού». Ο υπουργός τόνισε πως αυτό είναι η καλύτερη απάντηση στην κινδυνολογία των τελευταίων ημερών. Από την πλευρά του το ΠΑΣΟΚ, επικαλούμενο δηλώσεις που φέρεται να έκανε ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γ. Προβόπουλος περί ανάγκης στήριξης των τραπεζών αφού έχουν ομολογιακά δάνεια που λήγουν μέσα στο επόμενο διάστημα, ύψους 19 δισ. ευρώ, τονίζει μέσω της κ. Λούκα Κατσέλη πως αυτό αποτελεί ομολογία πως το «πακέτο» δημιουργήθηκε για να σπριχθούν οι τράπεζες και όχι η ελληνική οικονομία.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΑΠΑΔΗΣ

ΤΟ ΘΕΜΑ 2

Αναδίπλωση επιχειρεί η κυβέρνηση καθώς έδωσε σήμα στις διοικήσεις των ΔΕΚΟ να παγώσουν ή να προχωρήσουν σε περιορισμένες αυξήσεις στα τιμολόγια. Έτσι, ο πρόεδρος της ΔΕΗ Τάκης Αθανασόπουλος κατέβασε τον πήχυ της αύξησης των τιμολογίων της ΔΕΗ στο 1% συν ρήτρα καυσίμων για το 2009, ενώ ο υπουργός Ανάπτυξης κ. Χρ. Φώλιας δήλωσε ότι «δεν τίθεται θέμα αυξήσεων το 2009». Την ίδια ώρα ο υπουργός Οικονομίας, Γ. Αλογοσκούφης, αφήνει παράθυρο για παροχές με τον νέο προϋπολογισμό.

ΠΡΟΤΕΙΝΕ 1% ΠΛΕΟΝ ΤΗΣ ΡΗΤΡΑΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Με άνωθεν εντολή μικρότερες αυξήσεις στη ΔΕΗ

Η κυβέρνηση «μάζεψε» τον επικεφαλής της ΔΕΗ Τ. Αθανασόπουλο, υποχρεώνοντάς τον να προτείνει μικρές αυξήσεις στα τιμολόγια. Χθες, ο Τ. Αθανασόπουλος πρότεινε αύξηση 1% στα τιμολόγια του ρεύματος για το 2009, συν τη ρήτρα καυσίμων 5,6% το πρώτο τρίμηνο.

Ωστόσο, ζητά συνολικές αυξήσεις 35% για την εξαετία 2009-2014, εφόσον τεθεί σε ισχύ το σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους ρύπους, που είναι και το πιθανότερο. Διαφορετικά, ζητά συνολική αύξηση 23%. Προειδοποιεί δε ότι αν δεν δοθούν οι αυξήσεις, η ΔΕΗ μπορεί να αναγκαστεί ακόμα και να ρευστοποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να υλοποιήσει τις επενδύσεις.

Πάντως, είναι χαρακτηριστική η τοποθέτηση του υπουργού Ανάπτυξης Χρ. Φώλια, ο οποίος απέρριψε ακόμη και το 1%, δηλώνοντας χθες ότι «δεν συζητείται θέμα αυξήσεων το 2009, λόγω ειδικής κατάστασης».

ΑΕΡΙΟΙ ΡΥΠΟΙ >> Για τα επόμενα τρία χρόνια (2010-2011-2012), το business plan, που παρουσίασε χθες στους αναλυτές, προβλέπει αύξηση 5% ετησίως. Το 2013 επέρχεται η μεγάλη διαφοροποίηση: Προτείνει αύξηση 13% και 6% για το 2014, σε περίπτωση που τεθεί σε εφαρμογή το σχέδιο της Κομισιόν για υποχρέωση αγοράς δικαιωμάτων CO2 για το σύνολο των εκπομπών. Διαφορετικά, αν συνεχίσει να εφαρμόζεται το ισχύον σύστημα, που επιτρέπει την ελεύθερη εκπομπή CO2 ως ένα πλάφον, προβλέπονται αυξή-

σεις 4% και 3% το 2013 και το 2014, αντίστοιχα. Στόχος των αυξήσεων είναι η χρηματοδότηση μέρους του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου της ΔΕΗ ύψους 11,5 δισ. ευρώ έως 13,5 δισ. ευρώ. Πέραν των εσόδων που θα προέλθουν από τα τιμολόγια, το επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπει πρόσθετο δανεισμό της τάξης των 4,5 δισ. ευρώ, καθώς και σημαντική μείωση των δαπανών, της δημόσιας επιχείρησης ύψους 2,2 δισ. ευρώ ως το 2014, με ρυθμό της τάξης των 500 εκατ. ευρώ ετησίως.

Επίσης το business plan εκτιμά ότι αν δεν υλοποιηθούν οι απαιτούμενες επενδύσεις τότε το μερίδιο της ΔΕΗ στην ηλεκτροπαραγωγή θα συρρικνωθεί το 2014 στο 55%, από 85,7% σήμερα.

Υπολογίζει το έξτρα κόστος από τα δικαιώματα εκπομπής ρύπων σε 1,379 δισ. ευρώ το 2013 και σε 1,360 δισ. ευρώ το 2014, όταν εφαρμοστεί το σχέδιο της Ε.Ε., δεδομένου ότι οι Βρυξέλλες, μέχρι σήμερα, δεν πρόκειται να υπαναχωρήσουν. Το επιχειρησιακό σχέδιο αναφέρει ότι αν δεν δοθούν οι αυξήσεις, τότε θα πρέπει είτε να ρευστοποιηθούν περιουσιακά στοιχεία της ΔΕΗ, είτε να γίνει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου. Διαφορετικά, θα πρέπει να μειωθούν τα μερίσματα προς τους μετόχους, ή να περιοριστούν ακόμα περισσότερο οι δαπάνες της ΔΕΗ με ότι συνεπάγεται αυτό για τους εργαζόμενους, ή να αναθεωρηθεί το επενδυτικό πρόγραμμα.

Ο πρόεδρος της ΔΕΗ δεν αναφέρει αίτημα για

Εσοδα

➤ **Στόχος των αυξήσεων** είναι η χρηματοδότηση μέρους του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου της ΔΕΗ ύψους 11,5 δισ. ευρώ ως 13,5 δισ. ευρώ. Πέραν των εσόδων από τα τιμολόγια, το επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπει πρόσθετο δανεισμό της τάξης των 4,5 δισ. ευρώ, καθώς και σημαντική μείωση των δαπανών, ύψους 2,2 δισ. ευρώ ως το 2014, με ρυθμό της τάξης των 500 εκατ. ευρώ ετησίως.

➤ **Το business plan** εκτιμά ότι αν δεν υλοποιηθούν οι επενδύσεις τότε το μερίδιο της ΔΕΗ στην ηλεκτροπαραγωγή θα συρρικνωθεί το 2014 στο 55%, από 85,7% σήμερα.

Προτεινόμενες αυξήσεις στα τιμολόγια της ΔΕΗ

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Με την εφαρμογή του πλάνου για τους ρύπους της Ε.Ε.	1%	5%	5%	5%	13%	6%
Χωρίς την εφαρμογή του πλάνου ρύπων	1%	5%	5%	5%	4%	3%
Ρήτρα καυσίμων 2009	α' τρίμηνο 2009	β' τρίμηνο 2009	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο		
	-5,6%	-1,69%	-5,05%	0%		

ρήτρα ρύπων, αφού προφανώς την εντάσσει μέσα στη συνολική αύξηση. Η ρήτρα καυσίμων παραμένει, αναπροσαρμοζόμενη ανάλογα με τις διακυμάνσεις των διεθνών τιμών του πετρελαίου, εκπνευσμένες σε ευρώ.

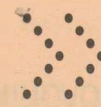
Το μεγαλύτερο μέρος της εξοικονόμησης δαπανών θα προέλθει από το κόστος προσωπικού, που σύμφωνα με τα στοιχεία του 2007 έφθανε στα 1,418 δισ. ευρώ ή στο 75% του συνολικού ελεγχόμενου κόστους (εκτός καυσίμων, αγορών ενέργειας κ.λπ.). Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η περιορισμένη ως ελάχιστη αναπλήρωση των συνταξιοδοτούμενων με νεοπροσλαμβανόμενους.

ΚΟΙΝΗ ΩΦΕΛΕΙΑ >> Όσον αφορά στο επίμαχο κόστος των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (ΥΚΩ), που η ΔΕΗ διεκδικεί την ανάκτησή του από το Δημόσιο, το business plan φέρει το σχετικό κόστος σε 528 εκατ. ευρώ το 2009, σε 509 εκατ. ευρώ το 2010, σε 554 εκατ. ευρώ το 2011, σε 592 εκατ. ευρώ το 2012 και σε 631 εκατ. ευρώ και 620 εκατ. ευρώ το 2013 και 2014, στο σενάριο, όμως, που δεν θα ισχύσει το σχέδιο για τους ρύπους.

Τέλος, η υλοποίηση του business plan εκτιμάται ότι θα ανεβάσει το περιθώριο EBITDA σε 35,6% το 2012 και σε 31,3% το 2014 από 15,9% το 2007.

Το επενδυτικό πρόγραμμα

>> Το business plan της ΔΕΗ προβλέπει επενδύσεις 11,5 δισ. ευρώ για νέες μονάδες και την απόσυρση των παλαιών. Συνολικά περιλαμβάνει θερμικές μονάδες, ισχύος 3.887 MW, υδρονuclear έργα 640 MW, την απόσυρση παλαιών εργοστασίων συνολικής ισχύος 2.400 MW και τη δημιουργία νέων μονάδων στα νησιά, ισχύος 990 MW. Από τις νέες θερμικές μονάδες, τρεις είναι φυσικού αερίου (Κομοτηνή 160 MW, Αλιβέρι V-427 MW και Μεγαλόπολη V-800 MW), δύο λιγνίτη (Φλώρινα II - 450 MW και Πτολεμαΐδα V-450 MW) και δύο με λιθάνθρακα, το Αλιβέρι VI (800 MW) και η Λάρυμνα (800 MW). Για τις δύο λιθάνθρακικές μονάδες η ΔΕΗ είναι σε διαπραγματεύσεις για τη συμμετοχή δύο εταιρών μειοψηφίας (ως 200 MW ο καθένας). Σε απόσυρση θα τεθούν οι λιγνιτικές μονάδες (Πτολεμαΐδα I, II, III, IV, Liptol I, II και Μεγαλόπολη I, II), οι μονάδες φυσικού αερίου Αγίου Γεωργίου VIII, IX, Λαύριο III, καθώς και πετρελαϊκές στο Λαύριο, το Αλιβέρι και στις Κυκλάδες. Επίσης, προβλέπονται συνολικές επενδύσεις 2,8 δισ. ευρώ για τα joint ventures με τη Χαλυβουργική και τη RWE, καθώς και 2,2 δισ. ευρώ για τη ΔΕΗ Ανανεώσιμες, (συμμετοχή 50% ή 1,05 δισ. ευρώ). Προβλέπονται ακόμα έργα στα δίκτυα μεταφοράς και διανομής.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σε πρόδρομο αρνητικών εξελίξεων για την ελληνική οικονομία εξελίσσεται η εγχώρια αγορά ομολόγων με έγκυρους αναλυτές να προβληματίζονται ανοικτά όχι μόνο για το κόστος δανεισμού αλλά και για τις συνθήκες ζήτησης που θα επικρατήσουν για τα ελληνικά ομόλογα το 2009.

ΥΠΕΡΚΑΛΥΦΘΗΚΕ 3,86 ΦΟΡΕΣ Η ΕΚΔΟΣΗ 3ΕΤΩΝ ΜΕ SPREAD 170 ΜΟΝΑΔΕΣ

Στα ύψη το κόστος δανεισμού του Δημοσίου

ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΡΛΑΠΑΝΟΥ

Εντονος προβληματισμός επικρατεί στην αγορά για τις συνθήκες ζήτησης που θα επικρατήσουν για τα ελληνικά ομόλογα το 2009, χρόνος κατά τον οποίο απαιτείται να υλοποιηθεί βαρύ δανειακό πρόγραμμα, άνω των 40 δισ. ευρώ, την ώρα που το κόστος με το οποίο δανείζεται το Δημόσιο παραμένει στα ύψη. Στη χθεσινή επανέκδοση τριετών ομολόγων, το μέσο σταθμικό επιτόκιο υποχώρησε στο 3,90%, αντί του 4,84% που ήταν στην αντίστοιχη δημοπρασία του Ιουλίου, το οποίο ωστόσο είναι το τρίτο υψηλότερο από το 2005, ενώ υποβλήθηκαν προσφορές 5,01 δισ. ευρώ που υπερκάλυψαν την έκδοση 3,86 φορές.

Παρά την πώση στο επιτόκιο, η οποία ενσωματώνει τη μείωση των επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες, αναλυτές επισημαίνουν ότι παραμένουν στα ύψη τα spread με τα γερμανικά ομόλογα που είναι ο δείκτης κόστους και ποιότητας για τα ελληνικά ομόλογα. Είναι χαρακτηριστικό ότι η διαφορά απόδοσης μεταξύ ελληνικού και γερμανικού τριετούς ομολόγου έχει εκτιναχθεί στις 170 μονάδες βάσης, όταν στις αρχές Οκτωβρίου βρισκόταν στις 54,7 μονάδες και στις αρχές Ιανουαρίου στις 25,9, ενώ αντίστοιχο ράλι έχει κάνει και το spread των πενταετών ομολόγων.

Αναλυτές συνδέουν την υψηλή πτήση των spread και με την ακύρωση της δημοπρασίας πενταετών ομολόγων, η οποία ήταν προγραμματισμένη να γίνει το Δεκέμβριο και τελικά ακυρώθηκε από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους με την επίσημη αιτιολογία της επαρκούς ρευστότητας

Εγκυροί αναλυτές συνδέουν αυτή την υψηλή πτήση των spread και με την ακύρωση της δημοπρασίας πενταετών ομολόγων, η οποία ήταν προγραμματισμένη να γίνει το Δεκέμβριο και τελικά ακυρώθηκε από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους με την επίσημη αιτιολογία της επαρκούς ρευστότητας. Το spread του ελληνικού πενταετούς ομολόγου με το αντίστοιχο γερμανικό κινείται στη ζώνη των 187 μονάδων, από περίπου

19 μονάδες τον Ιανουάριο και 86,7 στις αρχές Οκτωβρίου. Σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις εφόσον η κατάσταση αυτή συνεχιστεί και το 2009, αναγκαστικά ο δανεισμός θα στραφεί προς τις κοντινές διάρκειες, καθώς θα υπάρχει δυσκολία για πιο μακροπρόθεσμο δανεισμό, δηλαδή 30ετία, ενδεχομένως ακόμη και για την έκδοση δεκαετίας.

ΑΤΥΠΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ >> Το οξύ δημοσιονομικό πρόβλημα της χώρας έχει θέσει σε καθεστώς «επιτήρησης» από τους ξένους επενδυτές την ελληνική αγορά ομολόγων, η οποία παρουσιάζει μεγάλη εκτόξευση των spread σε όλες τις κατηγορίες, σε επίπεδα που θεωρούνται πρωτοφανή για μία χώρα της ευρωζώνης, περιορισμένη ρευστότητα και σημαντικές ρευστοποιήσεις. Ενδεικτική είναι η πορεία του spread στο δεκαετές ομόλογο που έφτασε ακόμη και στις 175 μονάδες βάσης, όταν τον Ιανουάριο βρισκόταν στις 30 μονάδες.

Χθες το spread κινούνταν στην περιοχή των 143 μονάδων βάσης, και βρίσκεται σταθερά πάνω από τις 100 μονάδες περίπου για δύο μήνες. Είναι πάντως χαμηλότερο από τα spread στην πενταετία και την τριετία, που είναι ακριβότερες.

Αξιοσημείωτοι είναι επίσης οι χαμηλοί τζίροι που καταγράφονται στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων, καθώς από τα υψηλά των 2,5 δισ. ευρώ που ήταν συνηθισμένα νούμερα στις καλές εποχές, έχουν προσγειωθεί κατά μέσο όρο στα 320 εκατ. ευρώ τις τελευταίες τρεις εβδομάδες. Ακόμη και χθες που διενεργήθη-

κε η επανέκδοση ο τίτλος στην ΗΔΑΤ ανήλθε σε 785 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 485 εκατ. ευρώ αφορούσαν στην κίνηση του τριετούς ομολόγου.

Η κατάσταση στην εγχώρια αγορά ομολόγων προβληματίζει έντονα το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης και ιδίως την αγορά με τους επενδυτές να αποσύρουν την ψήφο εμπιστοσύνης προς την ελληνική οικονομία, ζητώντας πολύ υψηλά ανταλλάγματα για να δανείσουν τη χώρα.

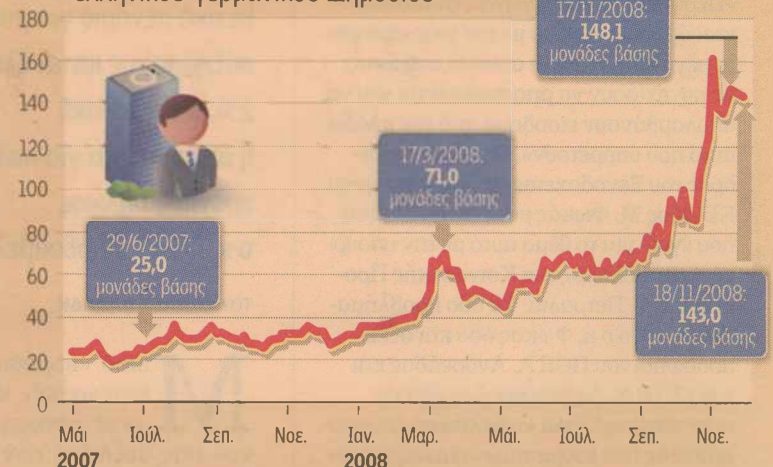
Επανεκδοση τριετών

● Στη χθεσινή επανέκδοση τριετών ομολόγων, το μέσο σταθμικό επιτόκιο υποχώρησε στο 3,90%, αντί του 4,84% που ήταν στην αντίστοιχη δημοπρασία του Ιουλίου. Υποβλήθηκαν προσφορές 5,01 δισ. ευρώ που υπερκάλυψαν την έκδοση 3,86 φορές.

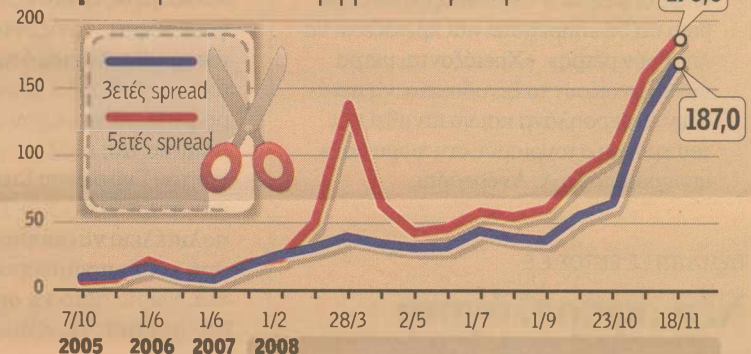
Κίνδυνος υποβάθμισης

● Η σημαντική άνοδος των spread έχει σημαίνει συναγερμό και στους ξένους οίκους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της οικονομίας, οι οποίοι έχουν προειδοποιήσει σαφώς την κυβέρνηση για το ενδεχόμενο υποβάθμισης, σε περίπτωση επιδείνωσης των δημοσιονομικών δεικτών, καλώντας την να μειώσει τάχιστα το δημόσιο χρέος της, που σε όρους γενικής κυβέρνησης παραμένει στο 100% του ΑΕΠ.

Περιθώριο 10-ετών ομολόγων ελληνικού-γερμανικού Δημοσίου

Spread με αντίστοιχα γερμανικά ομόλογα

Στα 43,2 δισ. έφασε ο δανεισμός φέτος

>> Με τη χθεσινή επανέκδοση, μέσω της οποίας το Δημόσιο δανείστηκε 1,56 δισ. ευρώ, με έντονο ενδιαφέρον από κεντρικές τράπεζες και ξένα funds, ο δημόσιος δανεισμός ολοκληρώθηκε για φέτος και διαμορφώθηκε σε 43,2 δισ. ευρώ, καταγράφοντας υπέρβαση άνω των 6 δισ. ευρώ σε σχέση με τον αρχικό στόχο που είχε τεθεί, εξαιτίας των αστοχιών στην υλοποίηση του προϋπολογισμού. Από τα 43,2 δισ. ευρώ τα 7,1 δισ. ευρώ αφορούν σε ιδιωτικές τοποθετήσεις, οι οποίες είναι μία δολαριακή έκδοση 1,5 δισ. ευρώ που έγινε τον Ιούνιο, τέσσερις πράξεις σε FRN κυμαινόμενου επιτοκίου συνολικής αξίας 5,6 δισ. ευρώ και η έκδοση 50ετούς ομολόγου συνδεδεμένου με την πορεία του πληθωρισμού, αξίας 600 εκατ. ευρώ. Για τον επόμενο χρόνο μόνο τόκοι και χρεολύσια θα απαιτήσουν δανεισμό της τάξης των 40 δισ. ευρώ, ποσό που αναγκαστικά θα αυξηθεί για να καλυφθούν και τα ελλείμματα. Την ίδια ώρα τόσο το φετινό όσο και το δανειακό πρόγραμμα του επόμενου χρόνου αναμένεται να επιβληθούν από τις εκδόσεις ομολό-

γων που θα γίνουν στο πλαίσιο του σχεδίου ενίσχυσης της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών. Υπενθυμίζεται ότι το σχέδιο προβλέπει έκδοση ομολόγων έως 8 δισ. ευρώ για την κάλυψη αναγκών ρευστότητας των τραπεζών και έως 5 δισ. ευρώ για την κεφαλαιακή ενίσχυση με την έκδοση προνομιούχων μετοχών. Πηγές της αγοράς δεν μπορούν, ωστόσο, να μην επισημάνουν ότι η αξιοπιστία του ελληνικού δημοσίου ως εκδότη πλήττεται τους τελευταίους μήνες, όπως φαίνεται και από την εκτίναξη των spread, γεγονός που δυσχεραίνει την παροχή εγγυοδοσίας με δανεισμό για τις τράπεζες.

Από το υπουργείο Οικονομίας κρατούν ακόμη κλειστά τα χαρτιά τους για το δανειακό πρόγραμμα του 2009, καθώς οι συνθήκες στην αγορά είναι τέτοιες που οι όποιες αποφάσεις θα ληφθούν την τελευταία στιγμή. Η ανησυχία, ωστόσο, είναι εμφανής, καθώς παραδοσιακά στις αρχές κάθε έτους υλοποιείται το μεγαλύτερο μέρος του δημόσιου δανεισμού, με τη διενέργεια μεγάλων κοινοπρακτικών εκδόσεων.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΜΕ Φ. ΠΕΤΡΑΛΙΑ

Αίτημα για ένεση ρευστότητας στον τουρισμό

Ενίσχυση της ρευστότητας των τουριστικών επιχειρήσεων και των ξενοδοχείων και κίνητρα για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας ζητούν, ενόψει της αναμενόμενης κρίσης στον κλάδο, οι εκπρόσωποι του κλάδου.

«Περίπου 800.000 Έλληνες απασχολούνται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό και το μέγα ζήτημα είναι αυτοί οι άνθρωποι να συνεχίσουν να απασχολούνται και να απολαμβάνουν εισόδημα από τον κλάδο αυτό που υπηρετούν», δήλωσε ο πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος Μ. Φωκάς μετά τη συνάντηση που έγινε για το θέμα αυτό με την υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας Φ. Πετραλιά. Τα δύο προβλήματα που τόσο ο κ. Φωκάς όσο και οι εκπρόσωποι του ΠΟΣ Α. Ανδρεάδης και του ΣΕΤΕ Ν. Αγγελόπουλος έθεσαν στην υπουργό είναι «η βελτίωση της ρευστότητας των τουριστικών επιχειρήσεων και η στήριξη της απασχόλησης» καθώς όπως σημείωσαν «ο τουρισμός είναι βέβαιο ότι θα επηρεαστεί και χρειάζεται να ληφθούν μέτρα». «Χρειάζονται μέτρα για να ανοίξουν τα ξενοδοχεία, να πετάξουν τα αεροπλάνα και να κινηθεί και του χρόνου ο τουρισμός στη χώρα μας», υπογράμμισε ο Α. Ανδρεάδης.

ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ ΕΚΤΟΣ Ε.Ε.

Νέα αφορολόγητα για εισαγωγή ειδών

Νέα αυξημένα χρηματικά όρια απαλλαγής από τον δασμό, τον ΦΠΑ και τον ειδικό φόρο κατανάλωσης ισχύουν από την 1η Δεκεμβρίου 2008 για τους ταξιδιώτες από τρίτες χώρες. Οι απαλλαγές αφορούν εμπορεύματα χωρίς εμπορικό χαρακτήρα που εισάγονται στις προσωπικές αποσκευές προσώπων που ταξιδεύουν από τρίτη χώρα ή από έδαφος όπου δεν εφαρμόζονται οι κοινοτικές διατάξεις σχετικά με τον ΦΠΑ ή τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης ή και τα δύο. Σύμφωνα με την απόφαση που υπογράφει ο υφυπουργός Οικονομίας Αντώνης Μπέζας οι χρηματικές απαλλαγές στις εισαγωγές εμπορευμάτων διαμορφώνονται σε:

- 430 ευρώ από 175 ευρώ για επιβάτες αεροπλάνων και πλοίων.
- 300 ευρώ από 175 ευρώ για επιβάτες λοιπών μέσω μεταφοράς (τρένων, λεωφορείων)
- 150 ευρώ από 90 ευρώ για τους ταξιδιώτες κάτω των 15 ετών ανεξάρτητα από το μεταφορικό μέσο.
- 175 ευρώ από 15 ευρώ για κατοίκους παραμεθόριας περιοχής, μεθοριακούς εργαζομένους και μέλη πληρώματος μεταφορικών μέσων.

Επίσης, παρέχονται απαλλαγές στα καύσιμα που περιέχονται στην κανονική δεξαμενή κάθε μεταφορικού μέσου με κινητήρα και μία ποσότητα καυσίμων η οποία περιέχεται σε φορτίο δοχείο και δεν υπερβαίνει τα 10 λίτρα.

Δημοσιονομική πειθαρχία με ευελιξία προαναγγέλλει ο υπουργός Οικονομίας

Παράθυρο για παροχές ανοίγει ο Γ. Αλογοσκούφης

«Εάν δεν ευοδωθεί το θετικό σενάριο για ρυθμό αύξησης της κατανάλωσης 2%, είναι πιθανή η στασιμότητα για πολλά χρόνια», δήλωσε ο κ. Γκίκας Χαρδούβελης

ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΔΗ

Μικρό «παράθυρο» για κοινωνικές παροχές -μετά το σήμα για «φρένο» στις αυξήσεις των ΔΕΚΟ- άνοιξε για ακόμη μια φορά χθες ο υπουργός Οικονομίας Γ. Αλογοσκούφης, τονίζοντας ότι «με τον προϋπολογισμό που καταθέτουμε στη Βουλή εξαντλούμε τα μικρά περιθώρια που έχουμε στο πλαίσιο της ευέλικτης εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να απομακρυνθούμε από την δημοσιονομική πειθαρχία, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα πρέπει να είμαστε άκαμπτοι».

Ο υπουργός θέλησε παραμονές κατάθεσης του προϋπολογισμού να ανοίξει ένα παράθυρο για παροχές στις ασθενείς οικονομικά τάξεις, χωρίς ωστόσο να δώσει περισσότερες λεπτομέρειες και βέβαια όλα θα αποκρυσταλλωθούν με την κατάθεση του προϋπολογισμού στο τέλος της εβδομάδας, όπως τόνισε ο κ.

Γ. Αλογοσκούφης

Αλογοσκούφης.

Οι δηλώσεις του υπουργού έγιναν σε ημερίδα που διοργάνωσε το Economía Business Tank σε συνεργασία με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών.

Λ. ΚΑΤΣΕΛΗ >>> Στη διάρκεια της ημερίδας αντιπλάγησαν πολιτικοί διαξιφισμοί μεταξύ της κ. Λούκας Κατσέλη και του υπουργού Οικονομίας. Η βουλευτής του ΠΑΣΟΚ υποστήριξε πως το σχέδιο ενίσχυσης των τραπεζών ουσιαστικά δεν πρόκειται να ενισχύσει την ρευστότητα της ελληνικής οικονομίας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε πέντε σημεία. Σύμφωνα με την κ. Κατσέλη δεν υπάρχει διαφάνεια στην χρήση του «πακέτου» και δεν εξασφαλίζεται πως η ρευστότητα θα διοχετευθεί στην πραγματική

Γκίκας Χαρδούβελης

οικονομία. Πρότεινε μεταξύ των άλλων οι τράπεζες που έχουν πρόβλημα κεφαλαιακής επάρκειας να προχωρήσουν σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και οι αδιάθετες μετοχές να μετατραπούν σε προνομιούχες και να τις αγοράσει το Δημόσιο.

Επίσης υποστήριξε πως η εποπτεία δεν είναι επαρκής, ενώ υπάρχει και έλλειψη διαφάνειας. Και καταλήγοντας τόνισε πως «το σχέδιο δίνει ρευστότητα στις τράπεζες και όχι στην οικονομία». Επίσης υποστήριξε πως θα πρέπει να υπάρξει για την περίοδο της κρίσης αναπροσαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας.

Από την πλευρά του ο υπουργός υπεραμύνθηκε του νομοσχεδίου και τόνισε ότι «η δημιουργούμενη ρευστότητα δεν συνιστά

επιβάρυνση για τον κρατικό προϋπολογισμό, ενώ θα επωφεληθούν οι Έλληνες πολίτες, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά και οι μεγαλύτερες που χρειάζονται πιστώσεις».

«Καταστροφικό για την ελληνική οικονομία θα είναι το ενδεχόμενο να μπει η Ελλάδα σε ύφεση, αν και αυτό όχι μόνο το απεύχομαι αλλά δεν το θεωρώ πιθανό». Αυτό τόνισε μεταξύ των άλλων ο οικονομικός σύμβουλος της Eurobank Γκίκας Χαρδούβελης, ο οποίος και εκτίμησε πως το ΑΕΠ θα αυξηθεί για το 2009 κατά 2,1%, υιοθετώντας όμως το αισιόδοξο σενάριο που θέλει όλα να λειτουργήσουν ομαλά στην ελληνική οικονομία. Επεσήμανε ότι εάν δεν ευοδωθεί το θετικό σενάριο για ρυθμό αύξησης της κατανάλωσης 2% είναι πιθανή η στασιμότητα για πολλά χρόνια.

ΤΡΑΠΕΖΕΣ >>> Υπεραμύνθηκε του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, τονίζοντας πως έχει την καλύτερη κεφαλαιακή επάρκεια στην Ευρώπη και υπολείπεται μόνο των τραπεζών των ΗΠΑ, που βρίσκονται κάτω από την «ομπρέλα» της Fed.

Τέλος τόσο ο κ. Γκίκας Χαρδούβελης όσο και ο Charles Wyplosz, συμφώνησαν στο γεγονός ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα της Ελλάδος είναι το υψηλό έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Ερευνα της VPRC για λογαριασμό του Εργατικού Κέντρου Αθήνας

Ερχονται χειρότερες ημέρες

>>> Το 82% θεωρεί ότι χρειάζονται τα συνδικάτα, όμως μόνο 27% είναι μέλη σωματείων, έναντι 37% που ήταν το '97

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΑΤΟΥ

Επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης μέσα στο 2009 βλέπει ο 1 στους 2 εργαζομένους ενώ «κίδεις ή και χειρότερες μέρες» περιμένουν οι 8 στους 10 που ζουν κατωγάζονται

στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Η δυσοίωση πρόβλεψη περιλαμβάνεται σε έρευνα της VPRC που έγινε για λογαριασμό του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου της Αθήνας στο διάστημα 4-30 Σεπτεμβρίου (λίγο πριν ξεσπάσει η διεθνής πιστωτική κρίση και φουντώσει η ανησυχία για τις επιπτώσεις της στην πραγματική οικονομία στη χώρα μας).

Το 82% των εργαζομένων αλλά και των ανέργων που συμμετείχαν στην έρευνα εκτίμησαν, από τότε, ότι η προσωπική τους οικονομική κατάσταση θα παραμείνει ίδια

(28%), θα χειροτερεύσει λίγο (31%) ή και πολύ (23%) μέσα στους επόμενους 12 μήνες, επαναβεβαιώνοντας την έλλειψη σιγουριάς για το μέλλον (σε ποσοστό 82%) που είχε διακριβώσει άλλη έρευνα της ίδιας εταιρείας η οποία είχε γίνει για λογαριασμό της ΓΣΕΕ στη διάρκεια του καλοκαιριού.

Οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι δεν εναποθέτουν, ωστόσο, τις ελπίδες τους για βελτίωση της οικονομικής τους θέσης στα συνδικάτα: Μολονότι το 82% τα θεωρεί χρήσιμα, οι 6 στους 10 δεν τα θεωρούν αποτελεσματικά ούτε και τα επι-

στεύονται, το 68% δεν είναι μέλος κάποιου σωματείου-συνλόγου και το 49% δεν επιθυμεί να συνδικαλιστεί. Σύμφωνα με τα συγκριτικά στοιχεία ανάλογης έρευνας που έγινε το '97, καταγράφεται μάλιστα μείωση της συνδικαλιστικής πυκνότητας αφού μέλος κάποιου συνδικάτου δηλώνει μόνο το 27% (έναντι 37% το '97) και η συμμετοχή στα συνδικάτα κυμαίνεται μεταξύ του 20% στον ιδιωτικό τομέα και του 54% στο Δημόσιο. Το 67% των ερωτηθέντων δήλωσε, ακόμη ότι συμμετέχει «σπάνια ή ποτέ» σε απεργίες.